

04644591

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Ime i prezime: Hasib Zečić Ime oca: Juso
Nadimak/pseudonim: Zeko i Tito
Datum rođenja: 11. juni 1967. u Kovačević Polju, opština Prozor
Pol: muški
Nacionalnost: Bošnjak Vjeroispovijest: muslimanska
Trenutno zanimanje: poslovni čovjek Prethodno: sistemski inženjer
Jezik/jezici koje govori: bosanski i pasivno znanje engleskog
Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih): kao što je navedeno
Datumi razgovora: 10. i 11. oktobar 2001.
Razgovor(e) vodili: Jan Assink
Prevodilac: Amila Karabeg
Jezici korišteni u toku razgovora: bosanski i engleski
Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora: kao što je gore navedeno

Potpis/paraf: /potpisano/

Hasib Zečić

04644592

IZJAVA SVJEDOKA:

Ovdje sam došao dobrovoljno da dam izjavu Međunarodnom sudu za ratne zločine. Niko mi nije prijetio niti me prisilio da to uradim, niti mi je išta obećao.

Jasno mi je da moje ime može dospjeti u javnost ako pojedinci protiv kojih mogu da svjedočim budu optuženi kao ratni zločinci. Upoznat sam s tim da će Međunarodni sud, ako svjedočim u Haagu, u Nizozemskoj, obezbjediti potrebne mjere bezbjednosti.

Jasno ću staviti do znanja kada budem govorio o onome što sam doživio za razliku od onog što sam čuo od nekog drugog.

Rođen sam i odrastao u Kovačevom Polju, u kojem sam završio osnovnu školu. Srednju školu sam pohađao u Mostaru. Po završetku srednje škole služio sam obavezni vojni rok u JNA 1987. godine. Kao pripadnik vojne tehničke službe bio sam stacioniran u Ljubljani. Godine 1986. zaposlio sam se po prvi put u Rami gdje sam radio kao tehničar u mjesnoj hidro-centrali.

Godine 1988. oženio sam se i imam dva sina.

Godine 1998. diplomirao sam na Ekonomskom fakultetu u Mostaru i dobio diplomu iz poslovanja.

Kad su rezervisti JNA došli u Hercegovinu 1991. godine, još uvijek sam živio u Kovačevom Polju. Prije nego što je izbio rat u Bosni i Hercegovini, bio sam član komunističke partije bivše SFRJ. U maju 1992. sam shvatio da bi Hrvati i Muslimani na tom području mogli zaratiti. Godine 1991. sam bio pripadnik rezervne policije i specijalne jedinice policije. Godine 1992. snage MUP-a su se podijelile na vojnu policiju i civilnu policiju. Ostao sam u specijalnoj jedinici vojne policije. Moja jedinica je čuvala područje. U maju 1992. mojoj jedinici dodijeljen je zadatak da vrši obezbjeđenje komande HVO-a u Prozoru.

Morali smo obezbjeđivati ostale važne objekte u Prozoru, kao što su bolnica, zgrada opštine, hidro-centrala itd.

Presiding
Officer

Rule 92 bis

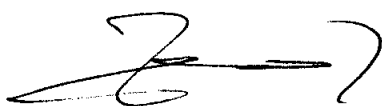
04644593

U to vrijeme u vojnoj policiji nismo imali činove. Bili smo članovi jedinice za obezbjeđenje. Vojna policija u Prozoru sastojala se od pripadnika obje nacionalnosti – Hrvata i Muslimana – koji su u to vrijeme radili zajedno.

Prvi incident se desio u zgradi komande HVO-a u selu Ripci u ljeto 1992. Komandant baze HVO-a bio je Andelić, čije ime ne znam. Moj kolega Ante Marušić i ja smo dobili zadatak da vršimo obezbjeđenje zgrade komande. U jednom času kad sam ostao sam u hodniku, u zgradu je ušla grupa vojnika HVO-a i HV-a. Prišao mi je Baketarić, čije ime ne znam, i naredio mi da mu predam oružje koje sam imao. Imao sam automatsku pušku i pištolj. Vidio sam da vojnici HVO-a u hodniku imaju oznake "ZNG" na uniformi. Svi ti vojnici su me vrijeđali i prijetili mi. Baketarić je rekao da će nam se vrlo brzo desiti isto što i četnicima, da će nas Hrvati uskoro napasti i da im trenutno samo pomažemo da se bore protiv Srba, ali da će kasnije prema nama postupiti isto kao i s njima.

Nazvao me balijom, što je uvreda za Muslimane i pitao se kako to da sam izabran da štitim komandu HVO-a. Obraćao mi se kao Muslimanu. Od tog trenutka bilo mi je jasno da će između Muslimana i Hrvata na području doći do raskola.

Drugi incident desio se mjesec dana kasnije, u julu 1992. Naša jedinica je pozvana u vojnu bolnicu u selu Rumboci. Morali smo se umiješati u jedan sukob. Naime, u bolnicu je došlo lice koje sam već pomenuo, Baketarić, i počelo maltretirati prisutne ljekare i pacijente. Moram pomenuti da su svi ljekari u bolnici bili hrvatske nacionalnosti. Kad smo stigli, zatekli smo ga kako pripito viče na ljekare. Prijetio je da će ih ubiti jer je vojna policija zarobila i zatvorila neke njegove vojnike. Rekao je da će od bolnice napraviti klaonicu ukoliko vojna policija ne pusti njegove ljude na slobodu. Rekao je ljekarima da su prema njemu gori od balija. Kad je moja jedinica ušla u bolnicu, vidjeli smo da je postrojio bolničko osoblje i držao ih na nišanu. Kad je vidio da stižemo u bolnicu, pobjegao je autom prema Prozoru.

04644594

Vidjeli smo da Baketarić u autu ima bazuku. Neke moje kolege su autom krenule u potjeru, dok smo jedan moj kolega Hrvat i ja ostali u bolnici. Grupa policajaca koja je krenula u potjeru za njim ispričala mi je kasnije da je iz bazuke pucao na njih i ponovo uspio da pobjegne.

Krajem ljeta 1992. snage MUP-a su se podijelile prema nacionalnim principu – na muslimanske i hrvatske snage. U to vrijeme desio se probni sukob tih dviju snaga u Prozoru. Hrvatske snage napale su muslimanske snage kako bi ih iskušale i vidjele koliko su snažne. Nakon tog incidenta, 24. oktobra 1992. uslijedio je veliki napad na Prozor. Tog dana, 24. oktobra 1992., bio sam u svom rodnom selu Kovačevo Polje. Hotel Rama na jezeru Rama bio je jedan od sabirnih vojnih centara HVO-a. Taj hotel je veoma blizu hidro-centrale Rama i otprilike dva kilometra udaljen od moje kuće. Zato sam ga dobro vidio iz mog sela. Osim toga, vidio sam da i HV učestvuje u sukobu jer sam ih deset dana prije napada vidio na području.

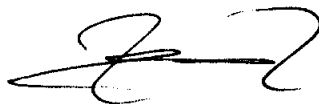
Moje selo je jedino muslimansko selo na području okruženo hrvatskim selima. Jedini put prema Jablanici je kroz šumu i tim putem su ljudi i bježali prema Jablanici.

Kad su mještani Kovačevog Polja vidjeli šta se događa tog dana, odlučili su da evakušu sve stanovnike u Jablanicu. Na putu za Jablanicu stali smo u selo Gornji Višnjani, koje je bilo još jedno muslimansko selo na putu za Jablanicu.

Kad smo stigli u to selo, sreli smo izbjeglice iz sela Orašac, izbjeglice Muslimane iz Prozora i bosanske vojnike koji su bježali s obližnjih linija prema Srbima.

Položaji bosanske vojske bili su u selu Maglice i to je bilo prvo selo na tom području koje su napali HVO i HV. Odbili smo prvi napad Hrvata na nas.

Dana 25. oktobra 1992., dan poslije napada, stanovnici hrvatskog sela Maglice i muslimanskog sela Gornji Višnjani počeli su pregovarati o datoj situaciji. Predstavnik bosanske strane bio je Hasan Osmić, a hrvatske strane Jure Grbeš ili Grbeša, zvani Krivić. Uslijedilo je povlačenje obje strane. Tokom pregovora Hrvati su prijetili da će nas napasti teškom artiljerijom ukoliko se naša vojska ne povuče s njihovih vojnih položaja.

04644595

Tokom pregovora komandant HVO-a iz Prozora Dragan Čališ došao je s Ismetom Zečićem, komandantom Armije BiH iz Kovačevog Polja. Izgledali su zadovoljni ishodom pregovora.

Dana 26. oktobra HVO je zauzeo Prozor. Usljedilo je iseljavanje velikog broja Muslimana u Jablanicu, Gornji Vakuf, Konjic i druga muslimanska sela na području. Tada sam ostao u Armiji BiH. Iako sam bio pripadnik Armije BiH, vratio sam se u svoje selo.

Sve izbjeglice iz Kovačevog Polja vratile su se u selo, ali je HVO još uvijek imao kontrolu nad nama. Zarobljen sam u julu 1993. Hrvati su počeli da odvođe Muslimane u zatočeničke logore u Heliodrom, Dretelj, Ljubuški i Prozor.

Prva zarobljavanja počela su 8. jula 1993. kada je u svojim kućama zarobljeno otprilike 80% muškaraca iz mog i obližnjih sela. Tog dana sam pobjegao u šumu i tamo se sakrivao do 10. jula 1993.

Krio sam se na brdu Oniš, koje se nalazi u blizini muslimanskog zaselka Podoniš. Dok sam se tamo sakrivao, lično sam vidio vojsku HVO-a kako ulazi u selo. Stigli su s nekoliko kamiona i civilnih vozila, počeli zarobljavati muškarce Muslimane i paliti njihove kuće. U jednom trenutku sam vidio jednog čovjeka kako trči iz svoje kuće i dva vojnika HVO-a kako trče za njima. Vidio sam kako dvaput pucaju u njega i njega kako pada na zemlju. To je bilo otprilike dvjesto metara od mene. Kad su mi se ti vojnici približili, prepoznao sam Ante Belju, komandanta HVO-a, i Željka ili Vladu Pločkinjića. Prišli su ubijenom čovjeku i počeli mu pretraživati džepove. Vidio sam Pločkinjića kako ispaljuje još jedan hitac u tijelo. Zatim su otišli i nastavili pucati i paliti kuće u zaseoku. Bio sam predaleko da bih to dobro vidio, a nisam vidio dobro ni lica onih koji su to radili. Ubijeni čovjek koga sam pomenuo zvao se Safet Pračić.

Dok sam bio u šumi, kurir Ismet Zečić, koji je sarađivao s HVO-om, mi je dostavio poruku. Rekao mi je da će mi zarobiti ženu i djecu ako se ne predam HVO-u. Dana 10. jula 1993. dobrovoljno sam se predao HVO-u u hidro-centrali Rama. Pripadnici specijalne jedinice HVO-a "Kindervod", pod komandom Ante Belja, zvanog Tuta,

04644596

hapsili su muškarce Muslimane u selu. Taj komandant je bio moj prvi komšija, ali se ipak okrenuo protiv svojih prijatelja i komšija Muslimana. Osim mene, sedmorica Muslimana odlučila su da se dobrovoljno predaju Hrvatima jer su im oni prijetili na isti način kao i meni.

Ti ljudi koji su se predali zajedno sa mnom bili su: Mujo Duvnjak, Ibro Duvnjak, Ahmet Duvnjak, Hasan Duvnjak, Salko Kmetaš, Mirsad Kmetaš i Osman Gorančić.

Zarobila nas je vojna policija iz hidro-centrale Rama i stavila u kamion. Završili smo u srednjoškolskom centru u Prozoru koji je pretvoren u zatočenički objekat. Kad smo ušli u zgradu, vidio sam da su sve učionice pune Muslimana sa tog područja. Neke sam i prepoznao. Kad sam došao u školu, sreo sam braću Safeta Pračića i rekao im da sam vidio ubistvo njihovog brata. Braća su mi rekla da znaju jer su bili u selu za vrijeme napada.

Sa drugim zatočenicima odveden sam u učionicu na prvom spratu. Kad sam stigao, vidio sam da su u istoj učionici zatočeni moj otac, braća, daidže/amidže i ostale komšije iz sela. Iznenađili su što me vide jer su čuli da sam ubijen zajedno s onima koji su bježali u šumu. Iste noći, između 00:00 i 02:00 sata, vojnici HVO-a su ušli u učionicu i počeli izvoditi ljude. Zapovjednik tog zatočeničkog objekta bio je Mato Zadro iz Prozora. On je bio lično prisutan i čitao je imena sa spiska. One koje su prozvali smjestili su u autobuse i nekuda odvezli. Kasnije sam saznao da su ih prebacili u logor Dretelj. Ostao sam u učionici jer me tom prilikom nisu prozvali. Prozvani su svi moji rođaci osim mene.

U tom zatočeničkom objektu sam ostao do decembra 1993. kada sam sa grupom zatočenika prebačen u logor Heliodrom. Ne znam tačan datum, ali se sjećam da su iz Prozora za Heliodrom otišla četiri autobusa puna zatočenika.

Tokom mog boravka u logoru u Prozoru bio sam svjedok ubistva jednog zatočenika koji se prezivao Grcić. Učionica u kojoj sam bio zatočen bila je pred stepeništa. Vidio sam Grcića kako se uspinje stepenicama i vojnike HVO-a Nikolu Marića zvanog Nido i Kobru kako mu pucaju u leđa. Marić je stajao na vratima i on ga je isto mogao da

Presiding
Officer

Rule 92 bis

04644597

vidi u tom trenutku. Grcića su ubili samo zato što je bio Musliman. Ubijen je jednim hicem. Metak mu je prošao kroz tijelo i zabio se u dovratak. Kasnije smo pronašli metak kalibra 10 mm. To mi je poznato zato što su pripadnici hrvatske vojne policije imali oružje tog kalibra.

Zatočenik Zijad Jelovac zna više o Grcićevom slučaju i tom konkretnom incidentu. Zijad Jelovac sad živi u američkoj državi Michigan.

Uslovi života u zatvoru u Prozoru nisu bili toliko loši kao oni u Heliodromu. Spavali smo na golom podu u učionici. Mogli smo koristiti prave WC-e, ali se nismo smjeli redovno prati. Svakodnevno smo dobivali hranu, ali su nam tu hranu donosili rođaci jer u školi nije bilo kuhinje. Izvodili su nas na prisilni rad – kopanje rovova na vojnim linijama, sječu drva, nošenje građevinskog materijala, poljoprivredne radove u napuštenim muslimanskim selima, pljačku napuštenih muslimanskih kuća, čišćenje ulica itd.

Dok smo bili zatočeni svakodnevno smo dobivali batine. Batinanje je počinjalo kasno noću i trajalo do jutra. Stražari su dopuštali Hrvatima izvana da ulaze u školu i bez ikakvog razloga biraju nekoga za batinanje. Kad bi neko došao da nas izvede, morali smo se okrenuti prema zidu da ne vidimo lice osobe koja nas je tukla. Zaboravio sam reći da su stražari i vojnici u zatvoru otimali novac i ostale dragocjenosti od zatočenika. Najgora stvar u zatvoru osim batinanja bili su higijenski uslovi. Škola je bila prljava sve vrijeme jer HVO nije imao nikakvog osoblja za čišćenje.

U decembru 1993. prebačen sam u logor Heliodrom. Delegacija MKCK-a nas je registrovala dok smo bili u Prozoru, nekoliko dana prije nego što smo stigli u Heliodrom. U Heliodromu sam ostao do 19. aprila 1994. kada sam oslobođen zajedno s ostalim zatočenicima.

Uslovi u Heliodromu su bili slični onima u zatvoru u Prozoru.

Higijenski uslovi su bili gori i mnogi zatočenici su dobili uši. Hrana je bila gora nego u zatvoru u Prozoru. Heliodrom je imao veću kuhinju, pa smo dvaput dnevno dobivali hranu – doručak i večeru. U jednoj prostoriji je spavalo pedeset zatočenika.

04644598

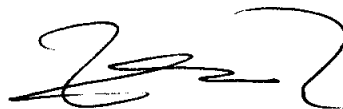
Upravitelj Heliodroma bio je Smiljanić, čije ime ne znam. Zatočenici su redovno dobivali batine. Pijani stražari i Hrvati izvana dolazili su u logor i birali zatočenike za batinanje. Poznato mi je da su neki stražari prisiljavali zatočenike da pjevaju ustaške pjesme dok su ih divljački tukli.

Odvodili su nas na prisilni rad i ja sam završio u fabrici aluminijuma. Nisam se tužio što me vode tamo jer je rad u fabrici bilo bolje iskustvo nego ostanak u logoru. Ja sam bio jedini zatočenik sa dobrim poslom u fabrici aluminijuma - ostali zatočenici su odvođeni na kopanje rovova, nošenje građevinskog materijala i teški fizički rad. Dobrovoljno sam se prijavio da idem u fabriku jer sam bio tehničar i znao sam raditi s kranovima. Ostali zatočenici su kopali zemlju, a ja sam bio jedini koji je radio kao tehničko lice. Nekoliko ostalih zatočenika popravljali su vozila i viljuškare u fabrici aluminijuma. Dobivali smo bolju hranu i piće i nisu nas tukli tokom prisilnog rada u fabrici.

Sjećam se jednog Hrvata koji je radio kao šef jednog odjeljenja u fabrici aluminijuma. Zvao se Jure, ali ne znam kako se prezivao. On je lijepo postupao sa zatočenicima. Od drugih zatočenika sam čuo da su se u Heliodromu, prije nego što sam u njega stigao, dešavala žestoka batinanja i ubistva. Kad sam došao u Heliodrom vladao je prekid vatre i gotovo je prestao sukob s Hrvatima. Zato su s nama mnogo bolje postupali nego s ostalima koji su ranije bili zatočeni.

Morao je postojati razlog što smo tako dugo ostali u Heliodromu, ali mi nije poznat. Tokom mog zatočenja predstavnici MKCK-a su gotovo svaki dan dolazili u zatvor i nadzirali nas. Svaki put su vođe HVO-a odbili da nas oslobode. U Heliodromu smo proveli još četiri mjeseca nakon mirovnog sporazuma između Muslimana i Hrvata. Ne znam zašto su nas još uvijek držali tamo nakon što je potpisan mirovni sporazum.

Dana 19. aprila 1994. UNHCR je organizovao autobuse koji su prevezli posljednju grupu zatočenika iz Heliodroma u Jablanicu.

04644599

Želio bih reći još nešto. U martu 1994. su svi zatočenici iz Heliodroma odlučili da počnu štrajk glađu. Slušali smo vijesti i čuli da je rat između Muslimana i Hrvata zvanično gotov, ali smo mi i dalje bili u logoru. Počeli smo štrajk glađu jer smo se željeli boriti za naša osnovna ljudska prava. Sljedećeg dana logor je obišla delegacija koja se sastojala od predstavnika Muslimana i Hrvata.

Hrvatsku stranu je predstavljao Slobodan Lang, izaslanik za humanitarna pitanja predsjednika Tuđmana. Predstavnik bosanske strane bio je Edib Bukvić, član tadašnje vlade.

Tom prilikom je dogovoreno da treba što je prije moguće osloboditi sve zatočenike. Sljedećeg dana je Slobodan Lang lično došao u logor u 02:00 sata da nas obavijesti da ćemo uskoro biti oslobođeni. Pomenuo je da je u Ljubuškom održan sastanak na kojem je vlada Herceg-Bosne odlučila da nas oslobodi.

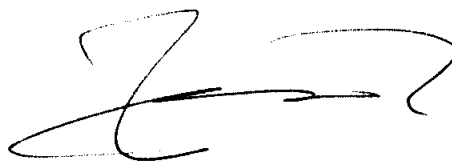
Osim toga, sjećam se da su od decembra 1993. do aprila 1994. Mladen Naletilić zvani Tuta i Štela često obilazili Heliodrom. Lično sam ih vidio u logoru.

Čuo sam da su dolazili u logor kako bi odvodili zatočenike na prisilni rad kod sebe. Osim toga, bili su tamo i zato što su njihovi vojnici iz Kažnjeničke bojne bili stacionirani na Heliodromu.

Ti vojnici su imali artiljerijski poligon na području Heliodroma i tamo vršili vojne vježbe. Tutu i Štelu poznajem iz viđenja, a čak su i zatočenici govorili o njima jer su ih oni odvodili na prisilni rad na svoja imanja.

Sjećam se da je još jedna važna osoba dolazila na Heliodrom u gorenavedenom periodu. U logoru sam lično vidio generala HVO-a Željka Glasinovića.

Izjavu sam dao i AID-u u Prozoru 26. oktobra 1994. Tu izjavu ste mi pokazali nakon razgovora. Prepoznajem svoj potpis na toj izjavi. To je izjava koju sam dao AID-u gorenavedenog dana.

Presiding
Officer

Rule 92bis

04644600

(Istražiteljeva bilješka: Po završetku razgovora svjedoku Hasibu Zečiću sam pokazao izjavu AID-a br. ERN 0092-2035/2038).

Inicijali: /potpisano/

Hasib Zečić

RADNA VERZIJA

Presiding
Officer

Rule 92bis

04644601

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991., kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 11. oktobar 2001.

POTVRDA PREVOĐIOCA

Ja, Amila Karabeg, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Hasib Zečić mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Hasiba Zečića koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
- 4) Hasib Zečić je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojeručnim potpisom na za to predviđenom mjestu.

Datum: 11. oktobar 2001.

Potpis: /potpisano/

Hasib Zečić

Presiding
Officer

[Handwritten signature]

Rule 92bis